

Šolska roba.

Kazavni poduk. V šoli je: tabla, stojalo za tablo kreda, goba, miza, klop, stol, bukve (knjiga), pisna knjizica (zvezek), papir, pero, svinčnik, ravnalo, tinta, tintnik, plosčica, čertalnik, peresni nožek i. t. d. — V cerkvi je: veliki altar, stranski altarji, spovednica, leca, svetilnica, svetilnik, križ, podoba, svečnik, blazinica, mašne bukve, kelih, monstranca, zvonec, verček, kropivaik, kerstni kamen, kadilnica, žagrad (sakristija), kor, orgle, meh, vrv, kamen po tleh, steber, pušica, omrežje, raka, stopajnice, nebo, bandero, mertvaški oder, okno, velike vrata, stranske vrata, obok i. t. d. — V kuhinji je: lonec, piskerc, ponev, verč, skleda, okrožnik, steklenica, kozarec, žlica, vilice, nož, kuhavnica, burkle, klesče, koza, kozica, raženj, škaf, čeber, perilnik, žličnik, sklednik, pomijek, brisača, i. t. d. — V kletji je: ol, vino, žganje, sod, vedro, verč, meso, krompir, repa, korenje, pesa, sadje, zelenjava, zelje, mleko, smetena, maslo, vrata, ključavnica i. t. d. — V hlevu je: konj, krava, tele, vol, bik, koza, kozel, kozliček, ovca, jagnje, oven; jasli, korito, veriga, seno, oves, detelja, trava, sito, slama, gnoj, gnojne vile, lopata, svetilnica, okno, vrata i. t. d. — Voda in po vodi je: morje, jezero, reka, potok, studenec, deževnica, otok, skale, kamen, pesek, blato, most, čoln; mlin, kopel, val, vertince, rastline, riba, rak, žaba, kača, gos, raca, povodni kos, labud i. t. d. — Leseno je: podstrežje, tram, vrata, prag, tla, miza, klop, stol, tabla, okvir, ravnalo, omara, gosli, pisčalka, klavir, postelja, stopnjice, kolo, voz, oralo, brana, sani, grablje, lestvica, vatel, seženj, palica, polica, sod, škaf, zibel i. t. d.

S piše. O cerkvi. Cerkev je naj večje poslopje med drugimi hišami. Ima navadno tri dele: sprednji del ali kor, kjer je veliki altar, srednji del ali čoln, kjer se ljudje zbirajo, in zadnji del ali lopo, kjer so velike vrata in zvonik. Cerkveni strop je obokan, tla pa so vložene z rezanim kamnom. Kaj je vse v cerkvi? Kdor pride v cerkev, se pri kropivnem kamnu pokropi z blagoslovljeno vodo, se pokriža, se priklone presvetemu rešnjemu telesu, gre na odločeno mesto, ter poklekne in pobožno moli. Kedar mine sveto opravilo, se zopet prikloni presvetemu rešnjemu telesu, in gre tiho proti cerkvenim vratim, kjer se zopet pokropi z blagoslovljeno vodo in se pokriža.

Cerkveno leto. Cerkveno leto se začne s prvo adventno nedeljo, in se konča z zadnjo nedeljo po binškoštih. Cerkveno leto ima tri poglavitne praznike: božič, veliko-noč in binškošti. Božič nas spominja na Zveličarjevo rojstvo, velika noč na njegovo čistiljivo vstajenje od smerti, binškošti pa na prihod svetega Duha. O božiču narejajo otroci jaslica, o veliki noči imajo pirhe, o binškoštih pletejo šopke in vence, in vencajo ž njimi hiše in svete podobe.

Podučno berilo za mladost.

XIII.

Rudstvo.

Živali in rastline imajo posebne organe ali orodja, ktere v življenji rabijo, in so tedaj organske stvari. Rudnine pa nimajo takih organov, in se tedaj imenujejo neorganske stvari. Živali in rastline imajo življenje v sebi; rudnine pa ga nimajo, in tedaj ne rastejo znotrej, ampak se veškajo le z nabiranjem enakih delov po vnanjem. Rudnine so naj večji del